

2021–2030 METŲ INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS PLĖTROS PROGRAMA

Plėtros programos valdytoja – Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija

I SKYRIUS PLĖTROS PROGRAMOS PASKIRTIS

Valstybės veiklos sritis – TEISINGUMAS
<p>Nacionalinio pažangos plano (toliau – NPP) uždavinių įtraukimo į plėtros programą logika</p> <p>Plėtros programa įgyvendina pirmąjį NPP tikslą – „Pereiti prie mokslo žiniomis, pažangiosiomis technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos vystymosi ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą“. Į plėtros programą įtrauktas vienas NPP uždavinys, priskirtas Teisingumo ministerijai – „Skatinti intelektinės nuosavybės kūrimą ir naudojimą“. Pagal intelektinės nuosavybės pajamų, eksporto rodiklius Lietuva atsilieka nuo kitų ekonomiškai pažengusių Europos Sąjungos valstybių.</p>
<p>NPP 1.9 uždavinys – „Skatinti intelektinės nuosavybės kūrimą ir naudojimą“</p>
<p>NPP 1.9 uždavinio rodiklis:</p> <p>1.9.1. Patentinių paraiškų pagal Patentinės kooperacijos sutartį (PCT) skaičius vienam mlrd. bendrojo vidaus produkto (BVP) (perkamosios galios standartais) Tarpinė rodiklio reikšmė (2025 m.) – 1,5; galutinė rodiklio reikšmė (2030 m.) – 2,5</p>
<p>1 problema – Nedidelis aktyvumas kuriant ir naudojant intelektinę nuosavybę</p>
<p>Spręstinos problemos priežastys:</p> <p>1. Žemas Lietuvos subjektų inovatyvumo lygis (prioriteto reitingo balas – 1)</p> <p>1.1. Žemo technologinio išsivystymo gamybos struktūra (<i>sprendžiama NPP 1 strateginio tikslo Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos (toliau – EIM) plėtros programomis</i>)</p> <p>1.2. Nepakankamas verslo ir mokslo bendradarbiavimas</p> <p>1.3. Neefektyvios valstybės finansinės paramos intelektinės nuosavybės apsaugai priemonės</p> <p>1.4. Neišnaudojamos inovacijų kūrimo galimybės viešajame sektoriuje (<i>sprendžiama NPP 1 strateginio tikslo EIM plėtros programomis</i>)</p> <p>2. Nepakankamas visuomenės ir verslo informuotumas (prioriteto reitingo balas – 2)</p> <p>2.1. Neužtikrinama nuosekli intelektinės nuosavybės objektų registrų ir paslaugų plėtra, visuomenės švietimas</p> <p>2.2. Fragmentuotas informacijos teikimas</p> <p>3. Nedidelis patentuojamų išradimų komercinis potencialas (prioriteto reitingo balas – 3)</p>

- 3.1. Pareikštinė nacionalinė patentų išdavimo sistema
 3.2. Neefektyvus mokslo institucijų intelektualinio potencialo panaudojimas

4. Bendros intelektualinės nuosavybės apsaugos ir registravimo paskatų sistemos nebuvimas (prioriteto reitingo balas – 4)

- 4.1. Fragmentuota institucinė intelektualinės nuosavybės sistema
 4.2. Nėra atlikta išsami analizė dėl reikalingų intelektualinės nuosavybės apsaugos paskatų

Priemonės, kuriomis sprendžiama problema:

- Sukurti ir įveiklinti intelektualinės nuosavybės apsaugos paskatų sistemą (13-001-01-09-01)
(sprendžiama 4 priežastis)
- Didinti informuotumą skatinant intelektualinės nuosavybės apsaugą (13-001-01-09-02)
(sprendžiama 2 priežastis)
- Didinti intelektualinės nuosavybės apsaugos sistemos prieinamumą (13-001-01-09-03)
*(1.2 ir 3.2 priežastys sprendžiamos skatinant mokslą ir verslą efektyviai išnaudoti mokslo institucijų sukurtus produktus;
 1.3 priežastis sprendžiama sukuriant efektyvias finansines priemones;
 3.1 priežastis sprendžiama tobulinant patentų išdavimo sistemą)*

2 problema – Neefektyvus intelektualinės nuosavybės teisių gynimas

Spręstinos problemos priežastys:

1. Tolerancija intelektualinės nuosavybės teisių pažeidimams visuomenėje (reitingo balas – 1)

- 1.1. Bendras šalies ekonominio išsivystymo lygis *(sprendžiama NPP 1 strateginio tikslo EIM plėtros programomis ir 2 strateginio tikslo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos plėtros programomis)*
- 1.2. Nebaudžiamumo įspūdis
- 1.2.1. Didelis pažeidimų išvengiant atsakomybės mastas
- 1.2.1.1. Nepakankamas visuomenės sąmoningumo lygis
- 1.2.1.2. Nepakankamas intelektualinės nuosavybės apsaugos reikšmės ir svarbos ekonomikai prioretizavimas, ypač intelektualinės nuosavybės teisių gynimo atžvilgiu
- 1.3. Ribotas legalaus turinio prieinamumas

2. Sudėtinga pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis (reitingo balas – 2)

- 2.1. Žinių apie teisių apsaugą ir gynimo sistemas (būdus) trūkumas
- 2.2. Dideli teisių gynimo kaštai

3. Nepakankamas teisių gynimo pareigūnų dėmesys intelektualinės nuosavybės pažeidimams (reitingo balas – 3)

(iš dalies sprendžiama Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – VRM) 2021–2030 metų viešojo saugumo stiprinimo programos priemonėmis; Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos (toliau – KM) 2021–2030 metų kultūros ir kūrybingumo plėtros programos priemonėmis)

- 3.1. Sudėtingas intelektinės nuosavybės, ypač elektroninėje erdvėje, teisių pažeidimų ir nusikaltimų pobūdis
 3.2. Nepakankama ikiteisminio tyrimo pareigūnų specializacija ir ekspertų trūkumas, negausi praktika

Priemonės, kuriomis sprendžiama problema:

- Didinti informuotumą skatinant intelektinės nuosavybės apsaugą (13-001-01-09-02)
(1.2, 2.1 priėmimas sprendžiamas informuojant visuomenę apie intelektinės nuosavybės apsaugą ir apie pažeidimų žalą)
- Stiprinti intelektinės nuosavybės teisių gynimo sistemą (13-001-01-09-04)
*(1.3 priėmimas sprendžiama užtikrinant efektyvų nelegalaus turinio sklaidos mažinimą;
 2.2 priėmimas sprendžiama skatinant naudotis taikiais ginčų sprendimo būdais;
 3 priėmimas sprendžiama tobulinant teisių gynimo pareigūnų kvalifikaciją)*

**II SKYRIUS
 FINANSINIŲ PROJEKCIJŲ DALIS**

NPP uždavinys	Finansinės projekcijos, tūkst. Eur	Finansavimo šaltiniai
1	2	3
1.9. Skatinti intelektinės nuosavybės kūrimą ir naudojimą	8 842 tūkst. Eur	8 400 tūkst. Eur – valstybės biudžeto lėšos 442 tūkst. Eur – lėšos, Valstybinio patentų biuro gaunamos pagal 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 2017/1001 dėl Europos Sąjungos prekių ženklo

**III SKYRIUS
PAŽANGOS PRIEMONIŲ RINKINYS**

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
13-001-01-09-01	Sukurti ir įveiklinti intelektinės nuosavybės apsaugos paskatų sistemą	1.9. Skatinti intelektinės nuosavybės kūrimą ir naudojimą	-	-	EIM	Lietuvos subjektų registruojamų pramoninės nuosavybės objektų skaičius vienam mlrd. bendrojo vidaus produkto (BVP)	60,6 (2019 m.)	66,7	-
13-001-01-09-02	Didinti informuotumą skatinant intelektinės nuosavybės apsaugą	1.9. Skatinti intelektinės nuosavybės kūrimą ir naudojimą	-	-	KM EIM Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – ŠMSM)	Verslo subjektų, susipažinusių su intelektinės nuosavybės apsaugos galimybėmis, dalis, proc. Visuomenės, netoleruojančios intelektinės nuosavybės pažeidimų, dalis, proc.	78 (2018 m.)	85	-
							- ¹	+15	

¹ Šiuo metu rodiklio reikšmė nėra apskaičiuota; visuomenės apklausą planuojama atlikti 2022 m.

13-001-01-09-03	Didinti intelektinės nuosavybės apsaugos sistemos prieinamumą	1.9.Skatinti intelektinės nuosavybės kūrimą ir naudojimą	-	-	EIM	Mokslo institucijų pajamos, gautos iš patentų ar patentų paraiškų licencinių sutarčių, tūkst. Eur	619 (2019 m.)	900	-
					Lietuvos Respublikos finansų ministerija				
					ŠMSM	Patentų paraiškų, kurioms pasinaudota finansavimo priemonėmis, dalis (per metus), proc.	40 (2019 m.)	50	
13-001-01-09-04	Stiprinti intelektinės nuosavybės teisių gynimo sistemą	1.9. Skatinti intelektinės nuosavybės kūrimą ir naudojimą	-	-	KM	Kvalifikacijos kėlimo ar mokymų intelektinės nuosavybės apsaugos srityje dalyvių, teigiamai vertinančių įgytų žinių pritaikomumą, dalis, proc.	0 ²	+15	-
					VRM				
					Lietuvos radijo ir televizijos komisija				
					Nacionalinė teismų administracija				
					Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra				
					KM	Interneto vartotojų, naudojusią audiovizualinį turinį legaliai, dalis, proc.	33,7 (2021 m.)	65	

² Šiuo metu rodiklio reikšmė nėra apskaičiuota; mokymų dalyvių apklausą planuojama atlikti 2022 m.